Dosarul nr.2-24668/20 (2-20162373-12-2-23122020)

HOTĂRÎRE
În numele legii

Dispozitivul hotărîrii pronunțat public la 26 decembrie 2024 în mun.Chișinău
Hotărîrea integrală întocmită la 24 martie 2025
Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Maria Ţurcan
grefier Chihai Aliona

cu participarea reprezentantului reclamantului Eșanu Ivan, avocatul Eșanu Mihail, cu participarea reprezentantului pîrîtului CA ”Moldova-Astrovaz” SA în procedura insolvabilității, avocatul Cebotari Serghei, în lipsa intervenientului accesoriu Movilă Anastasia, înștiințat legal,

în sediul instanței, în ședință publică, a examinat cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Eșanu Ivan către CA ”Moldova-Astrovaz” SA în procedura insolvabilității privind încasarea despăgubirii de asigurare, penalității de întîrziere și cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces:

1. La data de 23.12.2020, Eșanu Ivan s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către CA ”Moldova-Astrovaz” SA în procedura insolvabilității, intervenient accesoriu Movilă Anastasia privind încasarea despăgubirii de asigurare, penalității de întîrziere și cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că între Movilă Anastasia și Compania de Asigurări ”Moldova-Astrovaz” SA a fost perfectat contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă cu eliberarea poliței de asigurare nr. 005339400 prin care Movilă Anastasia a transmis către Compania de Asigurări ”Moldova Astrovaz” SA răspunderea civilă în caz de survenirea cazului asigurat și anume să despăgubească prejudiciile cauzate prin accident de autovehiculul de model ***** cu numărul de înmatriculare *****. La data de 12.09.2020 la orele 17:40 în mun. Chișinău s-a produs accident rutier în rezultatul căruia autovehiculul de model ***** cu numărul de înmatriculare ***** condus de către Movila Anastasia a tamponat autovehiculul de model ***** număr de înregistrare ***** condus de Eșanu Ivan. În corespundere cu procesul-verbal contravențional din 14.09.2020 vinovat de comiterea accidentului rutier sus-indicat a fost recunoscut Movilă Anastasia. Astfel aceasta a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere faptă calificată conform art. 242 alin. (1) al Codului Contravențional. În temeiul normei respective contravenientul Movilă Anastasia a fost sancționat cu o pedeapsă sub formă de amendă.
3. Părțile implicate în accidentul de circulație au declarat cazul accidentului la companiile de asigurări, cu care aveau întocmite contracte de asigurare. În consecință, de către Compania de Asigurări ”Moldova-Astrovaz” SA a fost pornit dosarul de daune pe marginea cazului descris. La data de 15.09.2020 de către Centrul de Expertize Independente ”Expert Auto Plus” a fost efectuat actul de constatare a mijlocului de transport nr. 2212/09A privind stabilirea prejudiciului real cauzat în urma accidentului rutier autovehiculul de model ***** număr de înmatriculare *****, conform Raportului de evaluare nr. 2212/09A din 15.09.2020 prejudiciul material cauzat proprietarului autovehiculului model ***** număr de înregistrare

***** constituie suma de 28716,56 lei. Suma prejudiciului material calculată de către centrul de Expertize Independente ”Expert Auto Plus” este calculată în conformitate cu prevederile art. 23 alin. (9) a Legii 414-XVI din 22.12.2006, cu piese de mîna a doua și manopera conform prețurile medii de specialitate practicate în Republica Moldova. Indică reclamantul că, documentele necesare finalizării dosarului de daună au fost prezentate la CA ”Moldova-Astrovaz” SA, în aceste circumstanțe se constată că compania de asigurări este obligată să achite despăgubirea de asigurare. CA ”Moldova-Astrovaz” SA a recunoscut cazul produs drept caz asigurat și a dispus achitarea despăgubirii de asigurare în cuantum de 10000,00 lei, sumă care nu a fost achitată.

4. La 23.09.2020 Eșanu Ivan, nefiind de acord cu decizia luată de CA ”Moldova-Astrovaz” SA, a înaintat cerere prealabilă solicitând acesteia achitarea despăgubirii de asigurare în mod benevol. CA ”Moldova-Astrovaz” SA a oferit un răspuns, pe care reclamantul îl apreciază ca neîntemeiat .
5. Reclamantul Eșanu Ivan a solicitat: - încasarea de la CA ”Moldova-Astrovaz” SA în folosul lui Eșanu Ivan suma de 28716,56 lei cu titlu despăgubire de asigurare; - încasarea de la CA ”Moldova-Astrovaz” SA în folosul lui Eșanu Ivan cheltuielile de judecată suportate în legătură cu intentarea procesului dat și anume 862,00 lei cu titlu de taxa de stat și suma de 4200,00 lei cu titlu de asistență juridică.
6. La data de 21.04.2023 reprezentantul reclamantului, avocatul Eșanu Mihail, a depus cerere de chemare în judecată *concretizată*. Reprezentantul reclamantului a menționat că în cadrul procesului de judecată a fost efectuată expertiza judiciară care a stabilit prejudiciul material în cuantum de 27 907,00 lei. Reclamantul Eșanu Ivan prin cererea de chemare în judecată *concretizată solicită*: - a încasa de la CA ”Moldova-Astrovaz” SA în folosul lui Eșanu Ivan suma de 27 907,00 lei cu titlu despăgubire de asigurare; - a încasa de la CA ”Moldova-Astrovaz” SA în folosul Eșanu Ivan cheltuielile de judecată suportate în legătură cu intentarea procesului dat și anume 862,00 lei cu titlu de taxa de stat șui suma de 4200,00 lei cu titlu de asistență juridică. (f.d. 91-94)
7. La data de 03.07.2024 reprezentantul reclamantului Eșanu Ivan, avocatul Eșanu Mihail, a depus cerere de chemare în judecată *concretizată.* A menționat că la data de 23.09.2020 reclamantul a înaintat o cerere prealabilă prin care a solicitat achitarea benevolă a despăgubirii de asigurare în conformitate cu legislația în vigoare invocînd modalitatea de plată, întru evitarea căii judiciare, CA ”Moldova-Astrovaz” SA, nu a răspuns în nici un mod, fapt care a generat înaintarea cererii de chemare în judecată privind încasarea despăgubirii de asigurare în mod forțat. După intentarea procesului de judecată abia la 15 noiembrie 2023 și respectiv 15 martie 2023 CA ”Moldova-Astrovaz” SA a achitat parțial despăgubirea de asigurare în cuantum total de doar 9500,00 lei. În cadrul procesului de judecată la demersul reclamantului Eșanu Ivan, instanța de judecată a ordonat efectuarea expertizei judiciare privind stabilirea prejudiciului cauzat proprietarului autovehiculului de model ***** cu numărul de înregistrare *****, calculat în conformitate cu prevederile art. 23 alin. (9) lit. b) alin. (11) a Legii 414-XVI din 22.12.2006. Potrivit raportului de expertiză judiciară, prejudiciul cauzat proprietarului autovehiculului de model ***** cu numărul de înregistrare ***** constituie suma de 27 907,00 lei, calculul efectuat de către expertul judiciar Ursu Maxim corespunde întocmai cu prevederile art. 23 alin. (1) Legii 414-XVI din 22.12.2006. Indică avocatul Eșanu Mihail că documentele necesare finalizării dosarului de daună au fost prezentate la CA ”Moldova Astrovaz” SA, în aceste circumstanțe se constată că compania de asigurări este obligată să achite despăgubirea de asigurare și a penalităților prevăzute la art. 6

alin. (6) a Legii 407 din 21.12.2006. În conformitate cu art. 6 alin. (6) Legii 407-XVI cu privire la asigurări, în caz de încălcare a termenului de plată a indemnizației de asigurare sau a despăgubirii de asigurare din vina asiguratorului, acesta va plăti asiguratului, beneficiarului asigurării și/sau păgubitului, pentru fiecare zi de întîrziere, penalitate de 0,1 % din suma îndemnizației sau despăgubirii". Întru neîndeplinirea obligațiilor dictate în termenii stabiliți de Lege asiguratorul de răspundere civilă auto este obligat la plata penalității în mărime de 6935,00 lei, reieșind din calculele: 9500 lei (suma recunoscută și achitată de CA "Moldova-Astrovaz" SA x 0,1 % x 730=6935,00 lei.

8. Astfel, prin *cererea de concretizare,* reclamantul Eșanu Mihail solicită: -a încasa de la CA "Moldova-Astrovaz" SA în folosul Eșanu Ivan suma de 18407,00 lei cu titlu de pagubă materială și 6935,00 penalitatea de întârziere; - a încasa de la CA "Moldova-Astrovaz" SA în beneficiul lui Eșanu Ivan cheltuielile de judecată suportate în legătură cu intentarea procesului dat și anume 862,00 lei taxa de stat și 4200,00 lei asistență juridică. (f.d. 147-150)
9. În ședința de judecată reprezentantul reclamantului Eșanu Ivan, avocatul Eșanu Mihail, a susținut integral cererea de chemare în judecată în varianta concretizată și a solicitat admiterea acesteia.
10. Reprezentantul pîrîtului CA "Moldova-Astrovaz" SA în procedura de insolvabilitate, avocatul Cebotari Serghei nu a recunoscut pretențiile reclamantului și a solicitat respingerea cererii. A depus referința, prin care a solicitat respingerea integrală a cererii de chemare în judecată privind restituirea despăgubirii de asigurare. (f.d. 48-51) .
11. Intervenientul accesoriu Movilă Anastasia în ședința de judecată nu s-a prezentat, a fost înștiințată prin aviz publicitar. (f.d. 113-115)

Aprecierea instanței de judecată:

12. Audiind reprezentantul reclamantului și reprezentantul pîrîtului, studiind materialele cauzei, apreciind pretențiile formulate în acţiune în raport cu probele prezentate, administrându-le pertinenţa şi temeinicia prin prisma legislaţiei ce guvernează raportul juridic litigios, instanţa de judecată consideră că cererea de chemare în judecată înaintată de Eșanu Ivan către CA "Moldova-Astrovaz" SA în procedura insolvabilității privind încasarea despăgubirii de asigurare, penalității de întîrziere și cheltuielilor de judecată, urmează de *admis parțial*, reieșind din următoarele raționamente.
13. Conform art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă*, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege*.
14. Conform art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii*.
15. Conform art. 239 Cod de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa își întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*.
16. Conform art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel*.

17. În ședință s-a constatat, că la data de 12.09.2020 la orele 17:40 în mun. Chișinău s-a produs accident rutier în rezultatul căruia autovehiculul de model ***** cu numărul de înmatriculare ***** condus de către Movila Anastasia a tamponat autovehiculul de model ***** număr de înregistrare ***** condus de Eșanu Ivan. În corespundere cu procesul-verbal al contravenției din 14.09.2020, vinovat de comiterea accidentului rutier sus-indicat a fost recunoscută Movilă Anastasia. Astfel aceasta a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere faptă calificată conform art. 242 alin. (1) al Codului Contravențional. În temeiul normei respective contravenientul Movilă Anastasia a fost sancționată cu o pedeapsă sub formă de amendă. (f.d.10)
18. Între Movilă Anastasia și Compania de Asigurări ”Moldova-Astrovaz” SA a fost perfectat contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă cu eliberarea poliței de asigurare nr. 005339400 prin care Movilă Anastasia a transmis către Compania de Asigurări ”Moldova Astrovaz” SA răspunderea civilă în caz de survenirea cazului asigurat și anume să despăgubească prejudiciile cauzate prin accident de autovehiculul de model ***** cu numărul de înmatriculare ***** (f.d.60).
19. Părțile implicate în accidentul de circulație au declarat cazul accidentului la companiile de asigurări, cu care aveau întocmite contracte de asigurare. Inițial, prin cererea din 14.09.2020, reclamantul a solicitat companiei pîrîte cererea de restituirea daunei (f.d. 52-53) Inițial, reclamantul și pîrîtul au adresat o cerere de despăgubire în baza Formularului ”Constatare amiabilă de accident.” (f.d.139) În consecință, de către Compania de Asigurări ”Moldova-Astrovaz” SA a fost pornit dosarul de daune pe marginea cazului descris.
20. Ca efect al survenirii cazului asigurat indicat mai sus, asigurătorul de răspundere civilă a calculat despăgubirea de asigurare persoanei păgubite în mărime de 13500 lei, or conform actului de evaluare la procesul- verbal de constatare a daunelor № 314-AV-09-2020, costul reparaţiei pentru restabilirea autovehiculului *****, numărul de înmatriculare *****, la o staţie autorizată de deservire tehnică, cu înlocuirea pieselor avariate, constituie suma data. (f.d.54-59)
21. În conformitate cu art. 14 alin.(2) lit.c) și art.18/1 alin.(7) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 (aplicabilă cazului, care era în vigoare la momentul producerii evenimentului), *Limitele răspunderii asigurătorului sînt: c) cuantumul maxim de despăgubire, stabilit prin actele normative ale autorităţii de supraveghere – la avarierea sau distrugerea de bunuri, în cazul aplicării procedurii de constatare amiabilă a accidentului de autovehicul.*
22. În conformitate cu art. 18/1 alin.(7) al Legii menționate, *În cazul accidentului rutier documentat prin procedura de constatare amiabilă, asigurătorul este în drept să refuze achitarea despăgubirii de asigurare dacă nu au fost întrunite condiţiile prevăzute la alin.(3) din prezentul articol, cu excepţia condiţiei de la lit.b) a alineatului menţionat, caz în care asigurătorul achită despăgubirea în limita prevăzută la art.14 alin.(2) lit.c). Refuzul asigurătorului de a achita despăgubirea de asigurare nu limitează părţile în dreptul de a se adresa la organele sau instituţiile competente pentru stabilirea circumstanţelor accidentului rutier şi de a înainta, în baza documentelor de constatare întocmite de aceste organe sau instituţii, o nouă cerere de despăgubire în modul prevăzut la capitolul V din prezenta lege.*
23. Nefiind de acord cu suma care s-ar fi cuvenit să primească în calitate de despăgubire de asigurare în circumstanța în care aplicării procedurii de constatare amiabilă a accidentului de autovehicul, din explicațiile reprezentantului reclamantului, ambele părți implicate în

accident, adică Eșanu Ivan și Movilă Anastasia au sesizat agentul constatator care, a întocmit Procesul verbal al contravenției, menționat supra.

24. Eșanu Ivan a apelat la serviciile Centrului de Expertize Independente ”Expert Auto Plus”, care, la data de 15.09.2020 a efectuat actul de constatare a mijlocului de transport nr. 2212/09A privind stabilirea prejudiciului real cauzat în urma accidentului rutier autovehiculul de model ***** număr de înmatriculare *****, conform Raportului de evaluare a pagubei nr. 2214/09A din 15.09.2020 prejudiciul material cauzat proprietarului autovehiculului model ***** număr de înregistrare ***** constituie suma de 28716,56 lei. (f.d. 24-34) Suma prejudiciului material calculată de către centrul de Expertize Independente ”Expert Auto Plus” este calculată în conformitate cu prevederile art. 23 alin. (9) a Legii 414-XVI din 22.12.2006, cu piese de mîna a doua și manopera conform prețurile medii de specialitate practicate în Republica Moldova.
25. De asemenea, s-a constatat, că la 15.09.2020, reclamantul Eșanu Ivan s-a adresat la CA ”Moldova-Astrovaz” SA, cu cererea de despăgubire pentru achitarea în întregime a acesteia anexînd copia dosarului contravențional, și a refuzat de constatarea amiabilă.
26. Prin răspunsul nr.501 din 17.09.2020, CA ”Moldova-Astrovaz” SA, pîrîtul și-a exprimat dezacordul cu cererea reclamantului, explicîndu-i acestuia prevederile legale la art.18/1 alin.(7) al Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, accentuînd, că reclamantul n-a primit un refuz din partea asiguratorului, și aceasta ar exclude adresarea ulterioară privind achitarea despăgubirii de asigurare în baza unui dosar contravențional, citînd art.31/1 alin.(4) Codul contravențional, potrivit căruia *constatarea amiabilă a accidentului rutier înlătură răspunderea contravențională*. Totodată, pîrîtul a comunicat reclamantului, că CA ”Moldova-Astrovaz” SA își va onora obligația de achitare a despăgubirii de asigurare în conformitate cu art.18/1 alin.(7) al Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, iar cererea din 15.09.2020 urmează a fi refuzată spre examinare. (f.d.36-37).
27. Ulterior, la 23.09.2020, reclamantul a înregistrat cererea prealabilă, prin care a solicitat achitarea despăgubirii de asigurare în mărime de 28 716,56 lei, în termen de 7 zile calendaristice, în caz contrar, rezervîndu-și dreptul de a sesiza instanța, unde va solicita și penalități, dar și cheltuieli.(f.d.38-39).
28. Prin răspunsul din 13.10.2020, CA ”Moldova-Astrovaz” SA din nou a refuzat în satisfacerea acesteia, reiterînd că CA ”Moldova-Astrovaz” SA își va onora obligația de achitare a despăgubirii de asigurare în conformitate cu art.18/1 alin.(7) al Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, iar cererea din 15.09.2020 urmează a fi refuzată spre examinare. (f.d.40-41).
29. Subsidiar, prin *Raportul de expertiză judiciară nr.08/539 din 16.09.2021*, s-a dat concluzia, că mărimea prejudiciului material real cauzat în rezultatul accidentului rutier produs la 12.09.2020, conducătorului autovehicolului de model ”Școda Fabia” cu nr./î *****, calculat în baza procesului verbal de examinare a autovehiculului nr.314-AV-09-2020 și a Legi 414-XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, *constituie 27 907 lei* (f.d.66-69).
30. Între timp, prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 05 noiembrie 2021 a fost intentat procesul de insolvabilitate în privința debitorului CA „Moldova-Astrovaz” SA (f.d. 122)
31. La 20.12.21, Eșanu Ivan a înaintat în instanța de insolvabilitate cerere de validare a creanței, solicitînd admiterea și validarea creanței de 33 778,36 lei, cu includerea lui Eșanu Ivan în tabelul creanțelor. În consecință, instanța de insolvabilitate a inclus *doar parțial* suma

solicitată în Tabelul definitiv al creanțelor CA „Moldova-Astrovaz” SA din data de 12.01.2022, *doar suma de 10 000 lei*. (f.d.126-130).

32. S-a constatat, că din suma de 10 000 lei, care a fost validată, prin Ordinul de plată nr.417 din 15.03.2023 s-a transferat reclamantului suma de 4275 lei, iar prin Ordinul de plată nr. 235 din 15.11.2022 s-a transferat suma de 5225 lei, *în total suma de 9500 lei*. (f.d.124, 125)
33. Totodată, din suma de 10 000 lei, care a fost validată, în conformitate cu art.70 alin.(7) Legii insolvabilității, a fost reținută suma de 500 lei, cu titlu de onorariu de succes.
34. Ca efect, prin cererea de concretizare, depusă de Eșanu Ivan în instanța de fond, reclamantul a exclus din pretențiile sale suma de 9500 lei, recepționată prin cele două Ordine. Dar, reclamantul pretinde în continuare încasarea sumei de 500 lei (din suma validată), considerînd că i se cuvine lui, dar și diferența sumei despăgubirii, reieșind din Raportul de expertiză judiciară, precum penalitatea de întîrziere (pretenție accesorie nouă), și cheltuielile aferente judecării cauzei.
35. Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 decembrie 2024, în temeiul art.143 alin.(6) și alin.(8) al Legii insolvabilitățiinr.149 din 29.06.2012, instanța a constatat, că în privința sumei de 10 000 lei, care a fost acceptată şi inclusă de administratorul insolvabilităţii/ lichidator în tabelul definitiv al creanţelor, și astfel -validată, deja tabelul definitiv consolidat al creanţelor are efectul unei *hotărîri judecătoreşti definitive şi irevocabile pentru această parte a creanţei validate.(f.d. 155-157).*
36. Prin ultima cerere de concretizare a pretențiilor, reclamantul solicită încasa de la CA ”Moldova-Astrovaz” SA în folosul său suma de 18407,00 lei cu titlu de pagubă materială. La baza calculului a fost pusă suma prejudiciului material real cauzat indicată în *Raportul de expertiză judiciară nr.08/539 din 16.09.2021*, adică, din suma de 27 907 lei a fost exclusă (scăzută) suma de 9500 lei, cu care reclamantul a fost validat în cadrul procedurii de insolvabilitate, și care a primit prin Ordinele de încasare, menționate supra, astfel, suma pe care a solicitat-o reclamantul este de 18407,00 lei .
37. În conformitate cu art.15 alin.(1) din Codul civil, *apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.*
38. În conformitate cu art.23 alin.(1) al Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, *despăgubirea pentru avarierea sau distrugerea autovehiculului nu poate depăşi nici una din următoarele valori: a)valoarea pagubei real suportate.*
39. În conformitate cu art.23 alin.(9) lit.b) al Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, (9) *În procesul evaluării pagubei, atunci cînd este necesară înlocuirea părţilor componente şi a pieselor, în cazul achitării despăgubirii prin virament în contul bancar al unităţii de specialitate, cuantumul despăgubirii de asigurare urmează a fi stabilit de asigurător ţinînd cont de următoarele:b) pentru autovehicule cu o vechime de exploatare de 4 ani şi mai mult şi/sau un parcurs mai mare de 100 000 km, costul reparaţiei autovehiculului se stabileşte pe baza documentelor emise de către unitatea de specialitate acceptată de părţi. În acest caz, la reparaţia autovehiculului se vor utiliza părţi componente şi piese noi fabricate în bază de licenţă (piese aftermarket) sau originale foste în folosinţă care corespund cerinţelor tehnice şi de securitate rutieră. În cazul cînd părţile componente şi piesele noi fabricate în bază de licenţă sau cele originale foste în folosinţă nu sînt disponibile pe piaţa autohtonă, paguba real suportată pentru autovehicule se va determina conform preţului la părţile componente şi piesele originale noi.*
40. Potrivit art.23 alin.(11) al acestei legi, *Indiferent de vechimea de exploatare a autovehiculului şi parcursul acestuia, în cazul în care despăgubirea de asigurare se solicită*

în numerar sau prin virament în contul bancar al persoanei păgubite, cuantumul despăgubirii de asigurare se stabileşte luînd în calcul preţurile medii practicate de minimum trei unităţi de specialitate acceptate de părţi pentru manopera şi pentru materialele aferente reparaţiei sau înlocuirii părţilor componente şi pieselor avariate, precum şi pentru părţi componente şi piese noi fabricate în bază de licenţă sau originale foste în folosinţă care corespund cerinţelor tehnice şi de securitate rutieră. În cazul cînd părţile componente şi piesele noi fabricate în bază de licenţă sau cele originale foste în folosinţă nu sînt disponibile pe piaţa autohtonă, paguba real suportată pentru autovehicule se va determina ţinînd cont de prevederile alin.(8). Iar în conformitate cu alin.(8) *Dacă la unele părţi componente sau piese pentru autovehicul nu există preţuri practicate de unităţile de specialitate, valoarea de nou a acestora se stabileşte pe baza preţurilor din cataloagele pieselor de schimb sau, în lipsă, prin analogie cu preţurile la părţile componente sau la piesele unor autovehicule similare.*

41. Instanța de judecată consideră necesar de a pune la baza adoptării soluției sale anume concluziile din *Raportul de expertiză judiciară nr.08/539 din 16.09.2021*, care este întocmit cu respectarea prevederilor Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, în conformitate cu care, expertul judiciar a ajuns la concluzia, că mărimea prejudiciului material real cauzat în rezultatul accidentului rutier produs la 12.09.2020, conducătorului autovehiculului de model ”Școda Fabia” cu nr./î *****, *constituie 27 907 lei* (f.d.66-69).
42. Astfel, instanța va admite *parțial* cererea de chemare în judecată a reclamantului Eșanu Ivan, și va încasa de la CA ”Moldova-Astrovaz” SA în folosul său suma de 17 907,00 lei cu titlu de pagubă materială, după următorul calcul: 27 907 lei (apreciată conform Raportul de expertiză judiciară nr.08/539 din 16.09.2021)-10 000 lei (suma care a fost validată în cadrul procedurii de insolvabilitate)= 17 907,00 lei cu titlu de pagubă materială.
43. Subsecvent, în partea pretenției de încasare a sumei de 500 lei, care, în conformitate cu art.70 alin.(7) Legii insolvabilității, a fost reținută cu titlu de onorariu de succes, a fost încetat procesul.
44. Instanța de judecată nu va reține criticile pîrîtului referitor la Raportul de evaluare nr. 2212/09A din 15.09.2020, întocmit de Centrul de Expertize Independente ”Expert Auto Plus”, conform căruia prejudiciul material cauzat proprietarului autovehiculului model ***** număr de înregistrare ***** constituie suma de 28716,56 lei, deoarece acest Raport nu este pus la baza adoptării prezentei hotărîri, și nici reclamantul nu-și mai întemeiază pretențiile în baza acestuia. Instanța reiterează, că reclamantul și-a concretizat cerințele, reieșind din concluziile, din *Raportul de expertiză judiciară nr.08/539 din 16.09.2021.*
45. Subsidiar, instanța de judecată reține, că expertul judiciar Ursu Maxim a pus la baza Raportului de expertiză judiciară nr.08/539 din 16.09.2021, anume Procesul-verbal nr.314-AV-09-2020 de constatare a pagubelor unității de transport, întocmit de CA ”Moldova-Astrovaz” SA, fapt indicat expres în Concluzia expertului judiciar.
46. Cu referire la argumentele pîrîtului, precum că acestui caz urma a fi aplicate în exclusivitate doar art. 14 alin.(2) lit.c), și art.18/1 alin.(7) al Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, instanța reține următoarele.
47. Într-adevăr, inițial părțile implicate în accidentul rutier au recurs la procedura de constatare amiabilă a accidentului de autovehicul, iar în corespundere cu normele care erau în vigoare la data nașterii raportului litigios, și anume pct.3 al Hotărîrii Comisiei Naționale a Pieței Financiare, cu privire la procedurile aferente constatării amiabile de accident, nr. 37/14 din 19.08.2019, în cazul aplicării procedurii de constatare amiabilă a accidentului de autovehicul

la avarierea sau distrugerea de bunuri, se stabileşte cuantumul maxim de despăgubire în mărime de 10.000 lei, ce se consideră daună nesemnificativă. Din aceste raționamente, anume suma indicată a fost validată de către administratorul autorizat, validare confirmată de către instanţa de judecată.

48. La fel, este adevărat, că CA ”Moldova-Astrovaz” SA *n-a refuzat* în achitarea despăgubirii de asigurare, anume suma de 10 000 lei, conform procedurii de constatare amiabilă a accidentului de autovehicul la avarierea sau distrugerea de bunuri.
49. Însă, instanța respinge ca nefondat argumentul pîrîtului, precum că, cazului ar fi aplicabile prevederile art. 18/1 alin.(7) al Legii nr. 414 din 22.12.2006: *În cazul accidentului rutier documentat prin procedura de constatare amiabilă, asigurătorul este în drept să refuze achitarea despăgubirii de asigurare dacă nu au fost întrunite condiţiile prevăzute la alin.(3) din prezentul articol, cu excepţia condiţiei de la lit.b) a alineatului menţionat, caz în care asigurătorul achită despăgubirea în limita prevăzută la art.14 alin.(2) lit.c). Refuzul asigurătorului de a achita despăgubirea de asigurare nu limitează părţile în dreptul de a se adresa la organele sau instituţiile competente pentru stabilirea circumstanţelor accidentului rutier şi de a înainta, în baza documentelor de constatare întocmite de aceste organe sau instituţii, o nouă cerere de despăgubire în modul prevăzut la capitolul V din prezenta lege.*
50. Or, instanța constată, că reclamantul Eșanu Ivan s-a adresat la organele competente pentru stabilirea circumstanţelor accidentului rutier, nu din motivul unui refuz al asigurătorului de a achita despăgubirea de asigurare, dar din motivul că a considerat, că dauna materială cauzată depășește valoarea de 10 000 lei.
51. În altă ordine de idei, instanța observă, că Procesul verbal cu privire la contravenție, din 14.09.2020, nr.MAI04779238, și decizia agentului constatator din aceeași dată, prin care contravenientul Movilă Anastasia a fost sancționată cu aplicarea sancțiunii contravenționale, *este în vigoare,* și va produce efectele corespunzătoare inclusiv pe dimensiunea raporturilor civile de despăgubire, chiar dacă pîrîtul este în dezacord cu acțiunile agentului constatator, afirmînd că decizia de sancționare contravențională a intervenientului accesoriu ar fi fost emisă cu încălcarea legii materiale.
52. În opinia instanței, din moment ce *este în vigoare* Procesul verbal cu privire la contravenție, din 14.09.2020, nr.MAI04779238, și decizia agentului constatator din aceeași dată, prin care contravenientul Movilă Anastasia a fost sancționată cu aplicarea sancțiunii contravenționale, respectiv, procedura de constatare amiabilă, introdusă prin art. 31/1 Cod contravențional, nu-și mai produce efectele (aceste două situații juridice se exclud reciproc), nefiind aplicabile față de contravenient prevederile art. 26 lit. f), și nici art. 446 lit. a) Cod Contravenţional.
53. *Cu referire la pretenția despre încasarea penalității de întîrziere.*
54. Prin cererea de chemare în judecată concretizată din 03.07.2024, reclamatul a solicitat, suplimentar, încasarea de la pîrît a sumei de 6935 lei, cu titlu de penalitate de întîrziere, calculînd-o reieșind din suma de 9500 lei (suma recunoscută și achitată de pîrît) x 0,1 % x 730 zile (30.09.2020-începutul termenului). (f.d.147-150)
55. În conformitate cu art.6 alin.(6) al Legii 407-XVI din 21.12.2006 cu privire la asigurări, *În caz de încălcare a termenului de plată a indemnizaţiei de asigurare sau a despăgubirii de asigurare din vina asigurătorului, acesta va plăti asiguratului, beneficiarului asigurării şi/sau păgubitului, pentru fiecare zi de întîrziere, penalitate de 0,1% din suma indemnizaţiei sau despăgubirii.*

56. Instanța de judecată a constatat supra, că prin cererea prealabilă din 23.09.2020, reclamantul a solicitat pîrîtului achitarea despăgubirii în sumă de 28 716,56 lei, în termen de 7 zile, somînd pîrîtul, că în cazul nesoluționării pretenției, va solicia și încasarea penalității de întîrziere, în conformitate cu art.6 alin.(6) al Legii 407-XVI din 21.12.2006 (f.d.39). Pîrîtul nu a recunoscut aceste pretenții, în modul, cum au fost întemeiate.
57. Referitor la pretenția reclamantului cu privire la încasarea din contul pîrîtului a sumei de 6935 lei, cu titlu de penalitate de întârziere, instanța reține că reclamantul eronat consideră că asigurătorul este obligat să plătească asiguratului, pentru fiecare zi de întârziere, penalitate de 0,1% din suma despăgubirii. Ca o condiție pentru ca debitorul să fie pus în întârziere, obligația trebuie să fie *determinată, certă și lichidă,* astfel încât, la scadența termenului, creditorul să poată pretinde debitorului executarea ei.
58. Instanța reține că obiectul litigiului reprezintă încasarea diferenței despăgubirii de asigurare care nu a fost achitată. Mai mult, potrivit materialelor anexate, reprezentantul reclamantului s-a adresat, la 23.09.2020, cu o cerere prealabilă către pîrît, somând-o să achite despăgubirea de asigurare în mărime de 28 716,56 lei, pe cînd, prin cererea de chemare în judecată, reclamantul a solicitat încasarea din contul pîrîtului a sumei de 18407 lei, cu titlu de despăgubire de asigurare (exceptînd cele 9500 lei, achitate pe parcurs).
59. Instanța conchide că mărimea despăgubirii a fost contestată, iar încasarea unei sume, prin hotărârea instanței de judecată, mai mari decât cea stabilită de către asigurător, nu poate fi considerată ca fiind o obligație executată cu întârziere. Prin urmare, instanța va respinge pretenția reclamantului cu privire la încasarea din contul CA ”Moldova-Astrovaz” SA, a sumei de 6935 lei, cu titlu de penalitate de întârziere.
60. Un alt temei de respingere a acestui capăt de cerere este reglementat și de art.75 alin.(3) al Legii insolvabilității, conform căruia: *Calcularea penalităţilor, a dobânzilor (cu excepţia dobânzilor la creanţele garantate, în cazul prevăzut la art.81 alin.(5)) şi a altor plăţi aferente datoriilor creditoare ale debitorului se suspendă.* Așa cum, la data de 05 noiembrie 2021 a fost intentată procedura de insolvabilitate față de CA ”Moldova-Astrovaz” SA, după această dată nu mai pot fi calculate penalități, iar reclamantul, precum se vede, a calculat penalități pentru o perioadă, care excede cu mult data de 05 noiembrie 2021. Mai mult, reclamantul nu a luat în considerare, că suma de 9500 lei a fost transferată în două tranșe, și n-a reflectat în calculul penalității, aceste achitări în rate.
61. Pentru toate aceste motive, instanța va respinge ca nefondată această pretenție.
62. Conform art. 82 Cod de procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei*.
63. Conform art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată*.
64. Prin cererea de chemare în judecată concretizată din 03.07.2024, reclamatul a solicitat de asemenea, încasarea cheltuielilor de judecată, compuse din suma de 862 lei taxa de stat, și suma de 4200 lei, asistență juridică.
65. Din ordinul de plată nr.1 din 04.11.2020 rezultă că depunând cererea de chemare în judecată, reclamantul a plătit taxa de stat în sumă de 862 lei. Având în vedere că cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial, urmează a fi încasată taxa de stat de la pîrît în beneficiul reclamantului în sumă de 537,21 lei.

66. Conform art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile*.
67. Pornind de la practica Curții Europene a Drepturilor Omului, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii Curții Europene a Drepturilor Omului, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b) copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; c) listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).
68. Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanţa de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul și munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; h) natura și durata relației dintre avocat și client; i) experiența, reputația și abilitatea avocatului; j) justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; l) alți factori, la discreția instanței.
69. Instanța reține că, pentru serviciile de asistență juridică, reclamantul a prezentat Bon de plată PL nr.807751 din 04.11.2020, care atestă achitarea către CA ”Eșanu Mihail” a onorariului în sumă de 4200 de lei (f.d.5).
70. Astfel, ținând cont de prestația avocatului în această cauză și de rezultatul favorabil obținut, pretenția privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 4200 de lei este întemeiată, reală, necesară și rezonabilă, și urmează a fi admisă integral.
71. *Cu referire la cererea avocatului Cebotari Serghei, în interesele pîrîtului CA ”Moldova-Astrovaz” SA privind încasarea cheltuielilor de judecată.*
72. În cadrul procesului, avocatul Cebotari Serghei, în interesele pîrîtului CA ”Moldova-Astrovaz” SA a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată, anume suma de 2000 lei, bon de plată din 03 iunie 2021 (f.d. 40).
73. Instanța reține că potrivit art. 94 alin. (1) CPC, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*
74. Reieșind din prevederile art. 94 alin. (1) CPC și avînd în vedere că a fost admisă în parte cererea de chemare în judecată a reclamantului, iar partea, în care pretențiile au fost respinse, este nesemnificativă, cererea avocatului în interesele pîrîtului privind încasarea cheltuielilor de judecată urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.
75. Conducîndu-se de art. art. 238-241 CPC RM, instanţa de judecată,-

A H O T Ă R Î T:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată.

Se încasează de la CA ”Moldova-Astrovaz” SA în procedura insolvabilității în beneficiul lui Eșanu Ivan suma de 17 907 lei cu titlu de pagubă materială, suma de 537,21 lei cu titlu de taxă de stat, suma de 4200 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, **iar în total suma de 22 644,21 (douăzeci și două mii șase sute patruzeci și patru,21) lei.**

În rest, cererea se respinge ca nefondată.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei Maria Ţurcan
Judecătorul